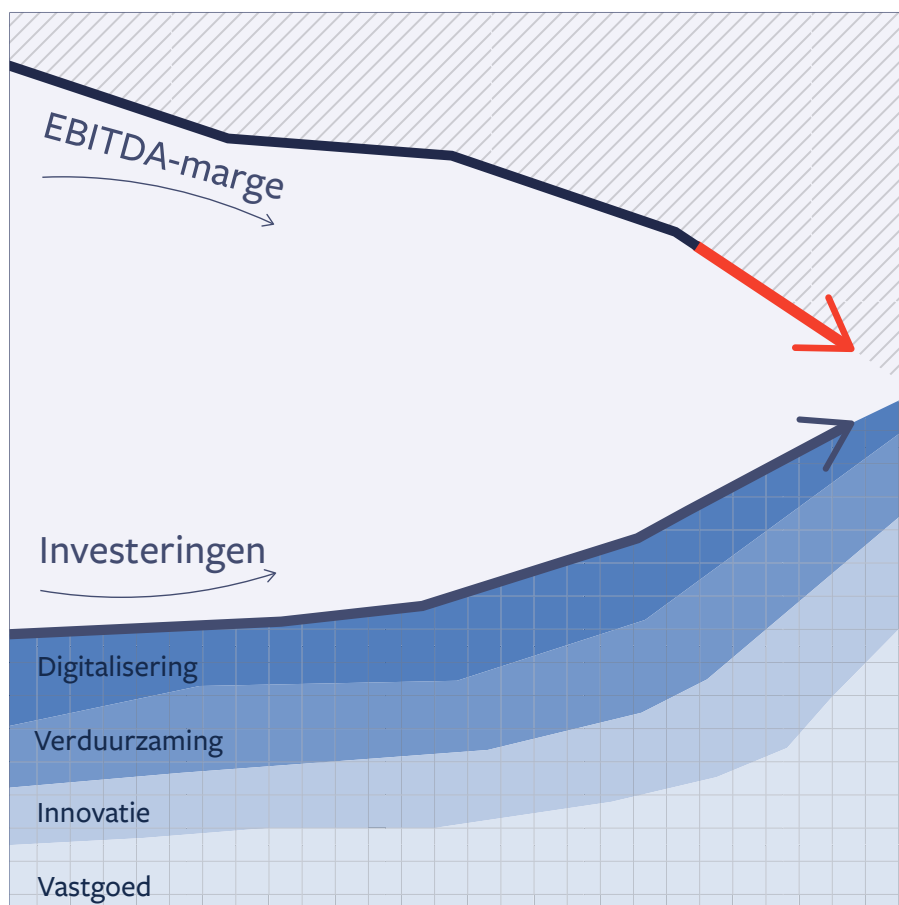

Benchmark operationele marge Topklinische ziekenhuizen

Op basis van jaarrekeningen 2023

“ Operationele marge topklinische ziekenhuizen verder gedaald ten opzichte van 2022. Broodnodige investeringen in transformatie, digitalisering en verduurzaming staan onder druk

HET JAARLIJKSE BENCHMARKONDERZOEK VAN REBEL BIEDT INZICHT IN DE ONTWIKKELING VAN DE EBITDA-MARGE VAN DE NEDERLANDSE ZIEKENHUIZEN

In het jaarlijkse benchmarkonderzoek van Rebel bekijken we de ontwikkeling van de operationele marge (EBITDA-marge, zie toelichting in de tekstbox) van de algemene ziekenhuizen en de topklinische ziekenhuizen in Nederland. Hiermee brengen we de financiële gezondheid van de ziekenhuizen in Nederland in kaart om zo financiële ontwikkelingen in de sector te signaleren en te duiden. Ziekenhuizen kunnen de benchmark gebruiken om zichzelf te vergelijken met andere ziekenhuizen in hun peergroup. In deze rapportage komt de analyse van de jaarrekeningen van de Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen (STZ) aan bod. We analyseren de rapportages en jaarrekeningen van de 27¹ STZ-ziekenhuizen over 2023 en duiden de onderliggende ontwikkelingen.

De operationele marge - **EBITDA als percentage van de opbrengsten** - geeft aan hoe effectief een organisatie opereert en is daarmee een belangrijke graadmeter van de financiële gezondheid van een organisatie. De EBITDA is het bedrijfsresultaat voor aftrek van rentekosten, afschrijvingen en belastingen. De EBITDA geeft daarmee direct inzicht in het primair proces en de ontwikkeling van de kasstromen van de organisatie. Financiers als banken en het Waarborgfonds voor de Zorgsector volgen de ontwikkeling van deze ratio omdat het niet alleen inzicht geeft in hoeverre een organisatie aan zijn financieringsverplichtingen (rente en aflossing) kan voldoen uit het primaire proces, maar ook aangeeft hoe doeltreffend bijvoorbeeld besparingsprogramma's worden doorgevoerd. Financiers voegen geregeld convenanten op basis van EBITDA toe aan nieuwe kredietovereenkomsten.

HET BELANG VAN EEN GEZONDE EBITDA-MARGE

Een hogere EBITDA-marge zorgt voor meer financiële ruimte voor innovatie, investeringen en kapitaallasten. Investeringen in zorginnovatie, digitalisering, duurzaamheid en goede werkomstandigheden zijn noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan de toenemende zorgvraag. Om zo een stabiele en kwalitatief goede gezondheidszorg in Nederland te waarborgen voor de toekomst. Net als in de voorgaande jaren, zien we in 2023 een aanhoudende afname in de gemiddelde EBITDA-marge in de sector.

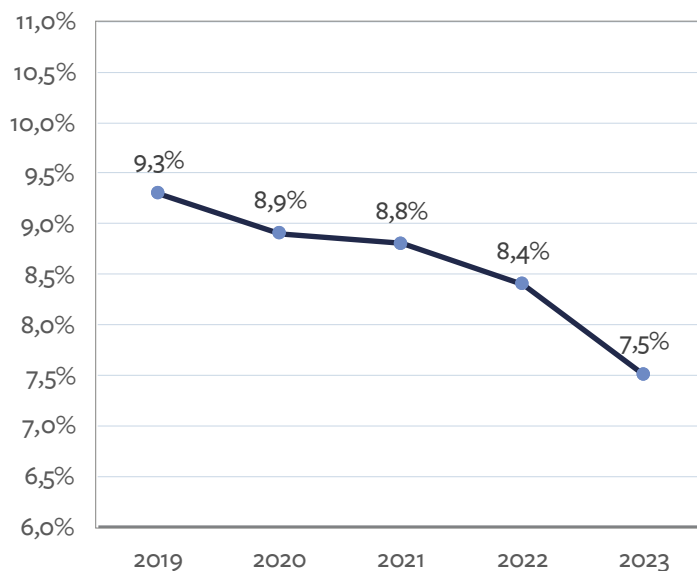
In deze rapportage analyseren we de onderliggende factoren van de lagere EBITDA-marge. Hierbij richten wij ons vooral op de ontwikkeling van de kosten voor de bedrijfsvoering van ziekenhuizen. Daarnaast gaan we in op de mogelijke consequenties van een lagere EBITDA-marge voor STZ-ziekenhuizen.

DE OPERATIONELE MARGE VAN STZ BLIJFT DALEN: IN 2023 GEMIDDELDE EBITDA-MARGE VAN 7,5%

In 2023 is de EBITDA-marge van de STZ-ziekenhuizen gedaald van gemiddeld 8,4% in 2022 naar 7,5% in 2023². Bovendien is er mogelijk sprake van een overschatting, omdat de jaarcijfers van het HagaZiekenhuis nog niet zijn meegenomen in de analyse.

Het grootste deel van de STZ-ziekenhuizen sluit het jaar 2023 af met een positief nettoresultaat, behalve Isala, het Medisch Spectrum Twente, Gelre Ziekenhuizen en het VieCuri Medisch Centrum. Samen met de forse daling van de gemiddelde EBITDA-marge, is dit een zorgwekkende ontwikkeling, waaruit blijkt dat de financiële gezondheid van ziekenhuizen minder vanzelfsprekend is dan voorheen.

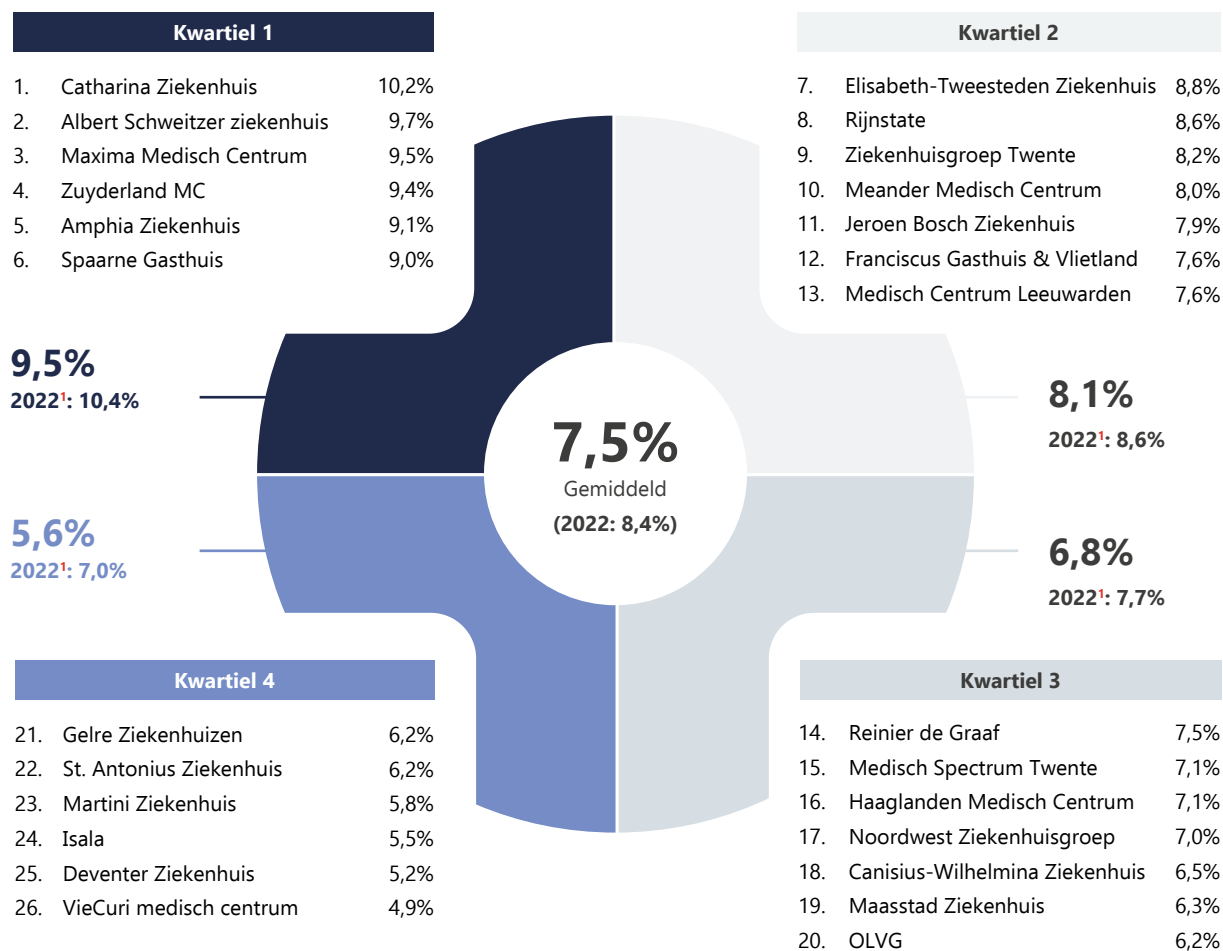
STZ EBITDA-marge 2017-2023

¹ Tijdens het schrijven van deze rapportage is de jaarrekening het HagaZiekenhuis nog niet gepubliceerd.

² Een toelichting op en verantwoording van de berekeningen zijn te vinden aan het eind van dit document.

EBITDA-marges van STZ-ziekenhuizen in 2023, opgedeeld in kwartielen

¹ Figuur. EBITDA 2023 als % van opbrengsten: ranking van STZ.

Van hoog naar laag, in vier kwartielen.

De hoogste EBITDA-marge (10,2%) is van het Catharina Ziekenhuis. De laagste EBITDA-marge van 4,8% is van het VieCuri Medisch Centrum. Het gemiddelde van alle (in deze benchmark geanalyseerde) STZ-ziekenhuizen is 7,5%.

Ten opzichte van vorig jaar, laat het Albert Schweitzer Ziekenhuis de grootste stijging zien in de EBITDA-marge, met 2,5 procentpunt (van 7,2% naar 9,7%). Een opvallende ontwikkeling, omdat dit ziekenhuis in 2022 nog de grootste daling van de EBITDA-marge liet zien. Samen met het Reinier De Graaf en het Spaarne Gasthuis, zijn dit de enige ziekenhuizen die een positieve ontwikkeling in de EBITDA-marge laten zien: de rest van de sector realiseert een lagere EBITDA-marge dan in 2022.

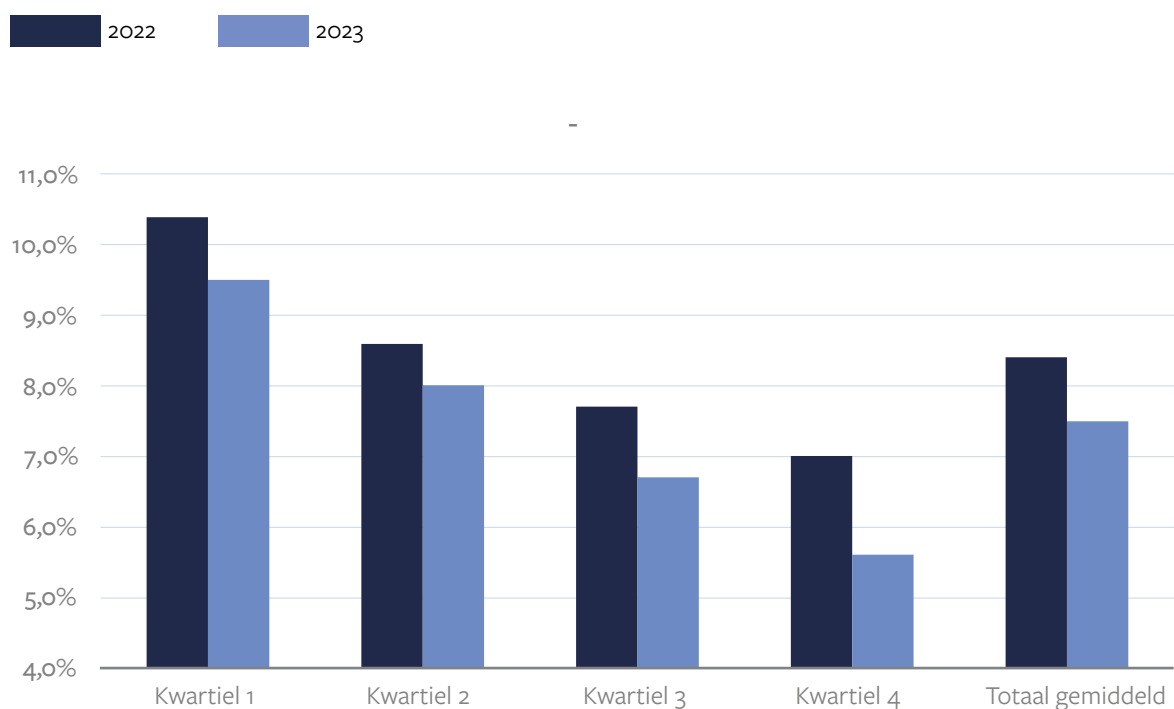
Het Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis had in 2022 de hoogste EBITDA-marge van de STZ (11,2%), maar maakt nu onderdeel van het tweede kwartiel, met een EBITDA-marge van 8,7%. De meest forse daling zien wij bij het VieCuri Medisch Centrum, met een daling van -3,7 procentpunt.

W Vrijwel alle ziekenhuizen hadden vorig jaar een lagere EBITDA - marge dan het jaar ervoor

BIJNA ALLE STZ-ZIEKENHUIZEN LATEN EEN DALENDE EBITDA-MARGE ZIEN.

De gemiddelden van de kwartielen zijn fors gedaald, vooral binnen het eerste en vierde kwartiel: respectievelijk 0,9 procentpunt en 1,3 procentpunt.

Het gemiddelde van het derde kwartiel is bijna gelijk aan het gemiddelde van het vierde kwartiel in 2022 (7,0%). Het valt op dat er ten opzichte van 2022 relatief meer ziekenhuizen zijn met een lagere EBITDA-marge.

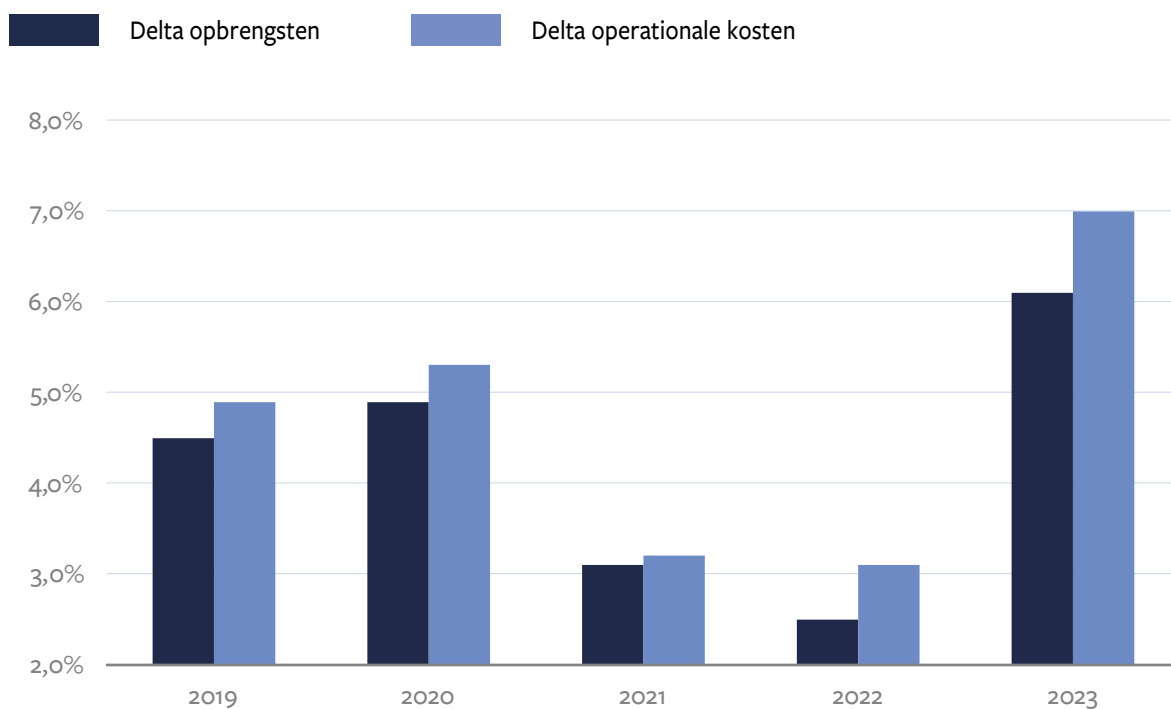
Gemiddelde EBITDA-marge per kwartiel

OOK IN 2023 STIJGEN DE KOSTEN HARDER DAN DE OPBRENGSTEN, MET EEN DALENDE EBITDA ALS GEVOLG

Net als in voorgaande jaren stijgen de gemiddelde kosten harder (7,1%) dan de gemiddelde opbrengsten (6,1%), met een afname van de EBITDA-marge als gevolg. De opbrengsten zijn gestegen voor nagenoeg alle ziekenhuizen, behalve voor het Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis. Bij alle ziekenhuizen zijn de operationele kosten gestegen. Bij het Reinier de Graaf Ziekenhuis zijn de kosten het hardst gestegen (10,4 procentpunt).

Bij het grootste deel van de STZ-ziekenhuizen stijgen in 2023 de kosten harder dan de opbrengsten; slechts bij drie ziekenhuizen³ is dit niet het geval. Ook valt op hoe groot het verschil is van de gemiddelde ontwikkeling ten opzichte van 2022.

Jaarlijkse ontwikkeling opbrengsten en kosten STZ-ziekenhuizen

³ Bij het Albert Schweitzer Ziekenhuis, Gelre Ziekenhuizen, Reinier de Graaf en het Spaarne Gasthuis, stijgen de kosten niet harder dan de opbrengsten.

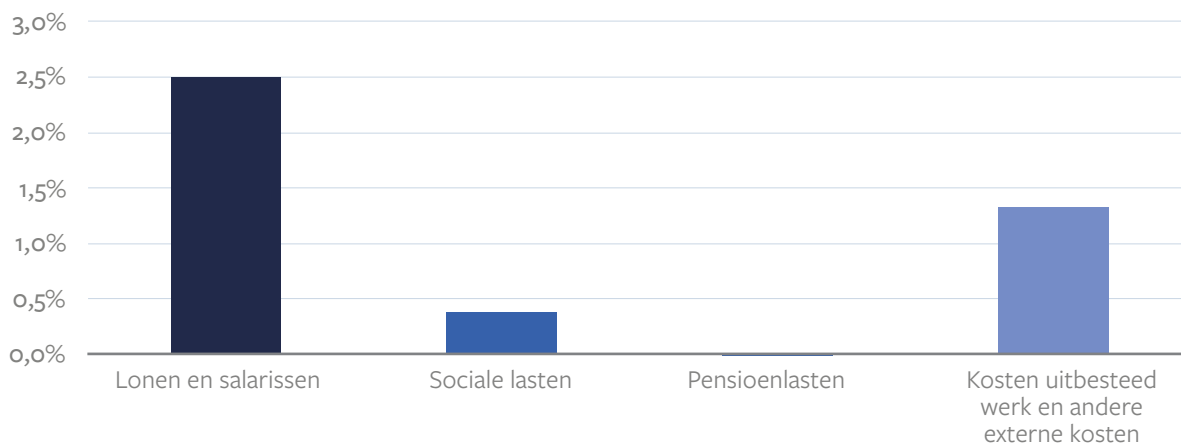
PERSONEELSKOSTEN DRIJVEN DE OPERATIONELE KOSTEN OP

In 2023 stijgen de gemiddelde operationele kosten met 7,0%. Net als in 2022, maken de personeelskosten het grootste deel uit van de operationele kosten: ca. 71,3% van de totale kosten bestaat uit personeelskosten. Ten opzichte van 2022, stijgen de personeelslasten voor STZ-ziekenhuizen met 6,4%. Personeelskosten zijn daarmee de belangrijkste factor achter de kostenstijging in 2023. Ze zijn ook harder gestegen dan in 2022: er is sprake van meer dan een verdubbeling ten opzichte van de kostenstijging van vorig jaar. Het Viecuri Medisch Centrum maakt de grootste stijging van personeelslasten door: de personeelslasten zijn ten opzichte van 2022 gestegen met 10 procentpunt en maken 5,9 % van de opbrengsten uit.

GESTEGEN LONEN EN SALARISSEN ZIJN DE GROOTSTE KOSTENPOST

De personeelskosten zijn op te splitsen in vier categorieën: lonen en salarissen, uitbesteed werk, sociale lasten en pensioenen. De lonen en salarissen maken verreweg het grootste deel uit van de operationele kosten: 43,1% van de operationele kosten bestaat uit deze categorie. Ongeveer 60,0% van de personeelskosten gaat naar lonen en salarissen. Kosten aan uitbesteed werk bedragen 25% van de personeelskosten in 2023. Samen vormen deze twee categorieën de bulk van de lasten. De lonen en salarissen zijn in 2023 het meest fors gestegen (2,5 procentpunt). Kosten voor uitbesteed werk zijn met 1,3 procentpunt gestegen, en de pensioenlasten zijn nagenoeg gelijk gebleven.

Bijdrage aan kostenstijging 2023

ZIEKTEVERZUIM IN ZIEKENHUIZEN IS IN 2023 GEDAALD

Ten opzichte van vorig jaar, zijn de verzuimcijfers in ziekenhuizen gedaald: van 7,0% in 2022, naar 6,3% in 2023.⁴ Wel ligt het (langdurig) ziekteverzuim binnen de zorgsector nog steeds significant hoger dan in andere sectoren. Door de gestegen lonen en salarissen in de sector, blijft het extra van belang om verzuimpercentages in de gaten te houden, vooral als dit tot gevolg heeft dat ziekenhuizen (duurdere) PNIL'ers moeten inzetten om verzuim op te vangen.

TOENEMEND GAT TUSSEN FINANCIËLE DRAAGKRACHT EN OPGAVEN IN DE SECTOR

Door de afnemende EBITDA-marge houden ziekenhuizen minder ruimte over om te investeren, terwijl investeren juist van groot belang is voor de transitie van de sector, om kwaliteit van zorg te behouden en invulling geven aan de duurzaamheidsopgave.

Ziekenhuizen zien zichzelf geconfronteerd met operationele kostenstijgingen die niet volledig vergoed worden in de tarieven. Uit de resterende en krimpemde EBITDA-marge dienen ziekenhuizen investeringen in zorginnovatie, digitalisering, duurzaamheid en goede werkomstandigheden te dekken. Dit zijn broodnodige investeringen om de transitie van de sector mogelijk te maken om zodoende op kostenefficiënte wijze de toenemende zorgvraag op te vangen.

Het prijspeil van deze investeringen is fors toegenomen. In toenemende mate nemen we waar dat ziekenhuizen investeringsambities financieel niet verantwoord aan kunnen gaan. Dit leidt tot uitstel of afschaling van investeringen. Zo zag een ziekenhuis af van de bouw van een nieuwe locatie vanwege de sterk gestegen bouw- en personeelskosten.

INVESTERINGEN IN DUURZAAMHEID EN DIGITALISERING STEEDS BELANGRIJKER

Zonder up-to-date digitale systemen lopen ziekenhuizen risico op efficiëntie- en kwaliteitsverlies in de zorgexploitatie. Blijven investeren in nieuwe systemen biedt niet alleen perspectief op een operationele efficiëntieslag, maar ook vanuit het perspectief van energieverbruik. Daarnaast zorgen verscherpte (CSRD-) richtlijnen rondom de duurzaamheidsopgave en de Green Deal 3.0 ervoor dat ziekenhuizen sturen op het verkrijgen van meer inzicht in de ecologische voetafdruk en investeren in het verminderen hiervan.

Door een kleinere EBITDA-marge, is het moeilijker voor ziekenhuizen om met deze ontwikkelingen mee te gaan. Het is belangrijk dat ziekenhuizen scherp blijven op dat investeringen rondom duurzaamheid en digitalisering niet ondersneeuwen, omdat een gebrek aan investeren in deze ontwikkelingen op de lange termijn mogelijk meer kosten met zich mee kan brengen.

“ In toenemende mate zien we dat ziekenhuizen investeringsambities uitstellen of afschalen

⁴ CBS Ziekteverzuimpercentage, AZW branches

BLIK VOORUIT: GESTEGEN PERSONEELSKOSTEN VERKLARING VOOR DE DALING VAN DE OPERATIONELE MARGE VAN DE STZ; BROODNODIGE INVESTERINGEN IN TOENEMENDE MATE ONDER DRUK

De stabiele daling van de EBITDA-marge heeft in 2023 een snoekduik genomen. Dit heeft ongetwijfeld negatieve gevolgen voor de financiële gezondheid van de STZ-sector. De ruimte voor investeringen en innovaties wordt steeds krappere. Dit baart zorgen over of er voldoende ruimte overblijft voor ziekenhuizen om te investeren in de zorgkwaliteit en de toegankelijkheid van zorg te blijven waarborgen, en digitalisering, innovatie en duurzaamheid verder vorm te geven.

Opvallend is dat ten opzichte van de voorgaande jaren, de operationele kosten fors zijn gestegen. Ook blijven deze kosten sterker stijgen dan de opbrengsten, met als gevolg een daling van de EBITDA-marge. De EBITDA-marge daalt het sterkst voor het eerste en vierde kwartiel, waar dit vorig jaar nog in het tweede en derde kwartiel plaatsvond: toen zaten de grootste verschillen in het tweede en derde kwartiel. Vooral het vierde kwartiel staat onder druk met een historisch laag gemiddelde van een EBITDA-marge van 5,6%. Dit betekent dat de ziekenhuizen in dat kwartiel, ten opzichte van vorig jaar een flinke daling hebben doorgemaakt.

In februari 2023 is de nieuwe CAO Ziekenhuizen ingegaan⁵. De loonsverhoging als gevolg daarvan van ca. 5% draagt bij aan het aandeel van personeelskosten aan de operationele kosten van 2023. De personeelskosten zijn de belangrijkste oorzaak van de stijgende operationele kosten.

Een verdere daling van de STZ EBITDA-marge is onwenselijk, maar de historische realiteit laat zien dat een verdere daling realistischer is dan een stijging. Dit kan investeringsplannen van ziekenhuizen onder druk zetten en het bemoeilijken om financiering aan te trekken. Dit is niet een probleem wat alleen door de ziekenhuizen opgelost kan worden: het is noodzakelijk dat zorgverzekeraars, ziekenhuizen en de overheid zich met elkaar inspannen om de topklinische zorg voor nu en de toekomst van hoge kwaliteit en toegankelijk te houden. Al helemaal wanneer men noodzakelijke investeringen in de toekomst van een gezonde zorgsector, zoals investeringen in duurzaamheid en digitalisering in ogenschouw neemt.

CONCLUSIE

De EBITDA-marge van de STZ ziekenhuizen daalde fors in 2023. Deze daling komt grotendeels door de stijging van de personeelskosten. De nieuwe CAO, het verzuimpercentage en het aandeel PNIL'ers in de zorg hebben hier een aanzienlijke rol in gespeeld. Doorgaan op dezelfde voet leidt ertoe dat de operationele marge van ziekenhuizen alleen maar verder daalt. Structurele ondersteuning en transformatie van de manier waarop ziekenhuizen opereren is onontbeerlijk om het tij te keren.

⁵ <https://cao-ziekenhuizen.nl/nieuwe-cao-ziekenhuizen-tot-stand-gekomen>

Bijlage: verantwoording

NAAM ZIEKENHUIS	2018				2019				2020				2021				2022				2023			
	EBITDA	OPBRENGSTEN	%MARGE	★	EBITDA	OPBRENGSTEN	%MARGE	★	EBITDA	OPBRENGSTEN	%MARGE	★	EBITDA	OPBRENGSTEN	%MARGE	★	EBITDA	OPBRENGSTEN	%MARGE	★	EBITDA	OPBRENGSTEN	%MARGE	★
Albert Schweitzer ziekenhuis	37.360	374.639	10,0 %	12	42.028	395.663	10,6 %	7	44.342	416.529	10,6 %	3	49.324	455.401	10,8 %	3	31.560	440.318	7,2 %	23	46.745	481.344	9,7%	2
Amphia Ziekenhuis	51.507	511.458	10,1 %	11	43.721	532.897	8,2 %	20	47.497	563.368	8,4 %	17	52.851	574.998	9,2 %	12	60.747	592.934	10,2 %	4	57.379	628.912	9,1%	5
Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis	20.703	318.400	6,5 %	26	28.372	332.653	8,5 %	19	25.265	340.193	7,4 %	21	25.324	355.478	7,1 %	25	29.140	377.240	7,7 %	17	26.070	399.098	6,5%	18
Catharina Ziekenhuis	46.263	444.058	10,4 %	10	41.287	455.417	9,1 %	15	46.950	474.741	9,9 %	8	54.997	500.123	11,0 %	1	56.328	520.490	10,8 %	2	56.251	553.327	10,2%	1
Deventer Ziekenhuis	15.275	226.986	6,7 %	24	17.412	242.547	7,2 %	22	14.965	249.178	6,0 %	26	15.445	255.627	6,0 %	26	17.704	265.671	6,7 %	24	14.797	284.834	5,2%	25
Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis	52.691	545.091	9,7 %	14	63.033	573.700	11,0 %	5	53.314	587.475	9,1 %	14	61.956	606.263	10,2 %	5	73.149	654.028	11,2 %	1	57.010	651.616	8,7%	7
Franciscus Gasthuis & Vlietland	43.483	463.161	9,4 %	15	43.499	480.298	9,1 %	16	40.521	504.426	8,0 %	18	44.446	509.857	8,7 %	16	41.108	519.511	7,9 %	15	41.505	543.129	7,6%	12
Gelre Ziekenhuizen	32.536	347.573	9,4 %	16	31.787	370.167	8,6 %	18	28.634	390.721	7,3 %	22	30.263	404.350	7,5 %	21	6.875	397.742	1,7 %		27.282	438.296	6,2%	21
Haaglanden Medisch Centrum	37.351	480.650	7,8 %	19	46.796	488.166	9,6 %	12	39.081	493.582	7,9 %	19	38.917	521.214	7,5 %	23	40.429	528.486	7,6 %	18	38.735	547.788	7,1%	16
HagaZiekenhuis	35.534	533.211	6,7 %	25	36.306	543.903	6,7 %	24	44.499	564.555	7,9 %	20	33.067	552.269	6,0 %	27	30.291	623.908	4,9 %					
Isala	53.455	702.437	7,6 %	21	65.290	742.126	8,8 %	17	76.017	795.852	9,6 %	10	72.133	823.900	8,8 %	15	61.375	831.754	7,4 %	19	47.392	859.517	5,5%	24
Jeroen Bosch Ziekenhuis	48.039	444.161	10,8 %	8	51.180	462.150	11,1 %	3	48.072	499.171	9,6 %	9	46.714	512.554	9,1 %	13	41.771	511.131	8,2 %	12	41.735	529.405	7,9%	11
Maasstad Ziekenhuis	35.219	391.557	9,0 %	18	32.912	404.865	8,1 %	21	30.283	423.348	7,2 %	23	31.443	437.331	7,2 %	24	29.313	449.794	6,5 %	25	30.755	485.503	6,3%	19
Martini Ziekenhuis	31.620	342.782	9,2 %	17	23.653	361.856	6,5 %	25	27.511	388.182	7,1 %	24	41.205	404.728	10,2 %	6	31.783	409.688	7,8 %	16	25.160	432.984	5,8%	23
Maxima Medisch Centrum	47.835	342.860	14,0 %	1	37.307	346.771	10,8 %	6	33.882	362.546	9,3 %	11	35.589	377.214	9,4 %	10	37.872	386.427	9,8 %	5	39.169	410.400	9,5%	3
Meander Medisch Centrum	39.415	331.110	11,9 %	4	41.284	351.048	11,8 %	2	39.182	372.857	10,5 %	4	29.535	375.202	7,9 %	20	33.396	386.993	8,6 %	9	33.510	416.942	8,0%	10
Medisch Centrum Leeuwarden	26.276	378.220	6,9 %	23	37.291	394.642	9,4 %	14	42.683	416.050	10,3 %	6	39.721	425.862	9,3 %	11	35.076	434.208	8,1 %	13	35.507	467.512	7,6%	13
Medisch Spectrum Twente	48.666	434.878	11,2 %	5	54.766	446.951	12,3 %	1	54.052	473.001	11,4 %	1	52.829	481.688	11,0 %	2	48.203	493.089	9,8 %	6	36.999	521.081	7,1%	15
Noordwest Ziekenhuisgroep	37.812	489.103	7,7 %	20	32.478	508.619	6,4 %	26	46.996	530.456	8,9 %	16	46.095	554.762	8,3 %	19	41.031	570.601	7,2 %	22	42.734	611.746	7,0%	17
OLVG	40.133	571.140	7,0 %	22	42.986	631.383	6,8 %	23	43.321	656.679	6,6 %	25	50.131	670.763	7,5 %	22	49.995	688.653	7,3 %	20	45.634	731.118	6,2%	20
Reinier de Graaf	36.055	332.591	10,8 %	7	35.209	343.619	10,2 %	8	42.416	379.352	11,2 %	2	36.300	379.984	9,6 %	8	27.377	380.382	7,2 %	21	30.663	407.527	7,5%	14
Rijnstate	45.863	473.889	9,7 %	13	47.426	501.683	9,5 %	13	47.279	521.781	9,1 %	15	51.273	542.651	9,4 %	9	52.827	561.109	9,4 %	7	53.108	614.441	8,6%	8
Spaarne Gasthuis	50.435	455.153	11,1 %	6	47.466	485.439	9,8 %	11	49.486	500.003	9,9 %	7	50.541	507.311	10,0 %	7	46.166	519.031	8,9 %	8	50.397	561.638	9,0%	6
St. Antonius Ziekenhuis	68.921	657.928	10,5 %	9	68.881	679.221	10,1 %	9	65.892	708.600	9,3 %	13	60.576	722.946	8,4 %	18	59.721	745.872	8,0 %	14	49.066	789.042	6,2%	22
VieCuri medisch centrum	35.162	293.112	12,0 %	3	30.434	300.536	10,1 %	10	29.044	311.837	9,3 %	12	29.539	328.802	9,0 %	14	28.942	338.393	8,6 %	10	16.982	350.345	4,8%	26
Ziekenhuisgroep Twente													31.933	379.279	8,4 %	17	32.909	391.686	8,4 %	11	34.093	417.672	8,2%	9
Zuyderland MC	79.627	626.560	12,7 %	2	73.554	664.822	11,1 %	4	72.210	701.567	10,3 %	5	76.567	718.589	10,7 %	4	76.919	734.964	10,5 %	3	72.859	773.144	9,4%	4
Gemiddelde	42.201	442.796	9,6%		42.937	463.121	9,3%		43.592	485.617	8,9%		44.026	495.524	8,8%		43.394	509.298	*8,4%		40.444	534.937	7,5%	
Mediaan	39.774	444.109	9,7 %		41.657	458.784	9,5 %		43.832	484.162	9,2 %		44.446	500.123	9,0%		41.031	511.131	*8,1%		40.337	525.243	7,6%	

* De cijfers van Gelre Ziekenhuizen en het HagaZiekenhuis van 2022 zijn later toegevoegd en zijn niet meegenomen in de berekening van het gemiddelde en de mediaan van 2022.

ANALYSES EN METHODEN

Rebel heeft de trend van operationele marge van vergelijkbare STZ geanalyseerd door te kijken naar de gerealiseerde financiële marges over de periode 2019 - 2023. Wij keken naar de financiële marge volgens de definitie van EBITDA. Deze definitie geeft een indicatie van de financiële prestaties op het operationele deel van de exploitatie en geeft aan hoeveel financiële ruimte er is voor investeren en financieren. Kapitaallasten als interestlasten en afschrijvingslasten vallen buiten beschouwing; we analyseren het resultaat van het primaire proces in de ziekenhuizen.

Definitie operationele marge

De financiële resultaten hebben we gebenchmarkt volgens de volgende definitie:

EBITDA als percentage van de totale opbrengsten

Het EBITDA-niveau is als volgt berekend:
 netto resultaat + financiële lasten - financiële baten
 + afschrijvingen + resultaat deelnemingen - aandeel resultaat derden + belastingen.

Alleen het beoordelen van EBITDA kan een vertekend beeld geven van de feitelijke resultaten vanwege non-cash effecten (zoals dotaties, onttrekking en vrijval van voorzieningen). De uiteindelijke investeringsruimte voor ziekenhuizen wordt gedreven door de beschikbare kasstroom. Uit die kasstroom voldoen ziekenhuizen investeringen en financieringslasten.

Incidentele effecten

Zowel de reguliere opbrengsten als kosten (dan wel ontvangsten en uitgaven) van de STZ zijn in deze analyse niet gecorrigeerd voor incidentele effecten. Bijvoorbeeld een tijdelijke kapitaallastbijdrage, reorganisatiekosten en dergelijke. Enkele jaarrekeningen bevatten hierop een beperkte toelichting en vele jaarrekeningen geen. We veronderstellen dat de incidentele effecten van de individuele ziekenhuizen, waarvoor we niet hebben gecorrigeerd, elkaar uitmiddelen in de benchmark.

De benchmark geeft daarmee slechts een indicatie van de positie van de ziekenhuizen ten opzichte van elkaar.

Gebruikte gegevens

De benchmark bevat de gegevens van 27 STZ. Ten tijde van schrijven is de jaarrekening van het HagaZiekenhuis nog niet gepubliceerd. Deze maakt geen deel uit van de analyse van 2023, maar is wel geïncludeerd in de jaren tot 2022. De benchmark is op basis van de (publiek) gepubliceerde jaarverslagen uit 2016 t/m 2023. We hanteren financiële gegevens van de STZ- ziekenhuizen op geconsolideerd niveau, tenzij er in de consolidatiekring van het ziekenhuis VVT- instellingen zijn geconsolideerd. In dat geval is voor een betere vergelijkbaarheid de enkelvoudige jaarrekening gebruikt. Bij enkele STZ hebben we incidenteel een correctie gemaakt ten behoeve van de vergelijkbaarheid van de cijfers. Niet alle jaarrekeningen van de verschillende ziekenhuizen en de gerapporteerde posten daarin komen in alle ziekenhuizen volledig overeen. Dit heeft tot gevolg dat voor sommige analyses de data van enkele ziekenhuizen niet beschikbaar was en niet is gebruikt. Dit heeft een minimaal effect op de gemiddelden, maar kan ogenschijnlijk kleine afwijkingen tot gevolg hebben.

Over Rebel

Voorbij bestaande structuren

Rebel is een door werknemers geleide coöperatie van gedreven specialisten die adviseren, initiëren en investeren. Rebels zijn strategisch adviseurs, onderzoekers, analisten, investeerders, economen, ontwikkelaars, beleidsmakers, ingenieurs, operationele en financiële experts. Naast alles wat ze kunnen, durven ze te dromen en geloven ze in verandering. Daar zetten ze zich elke dag voor in. Allemaal focussen ze zich op één ding: positieve verandering teweeg brengen in de samenleving.

Dat willen we doen door maatschappelijke verschuivingen te stimuleren, op het gebied van duurzaamheid, transport, mobiliteit, huisvesting, energie, stedelijke vernieuwing, gezondheidszorg en in de sociale sector. Binnen deze sectoren werken Rebels aan een breed scala van thema's: denk aan bescherming tegen overstromingen, het verbeteren van zorgsystemen, investeren in duurzame energie, oplossingen voor biodiversiteit, afvalbeheer en -transport, en het begeleiden van grote infrastructuurprojecten over de hele wereld. Dit is slechts een klein deel van wat we doen. We vergroten onze impact met onze kennis van en ervaring met innovatief financieel modelleren, strategie, economische en financiële analyse, data-analyse, projectfinanciering, en natuurlijk ook: door mensen samen te brengen.

We sporen aan tot verandering, niet alleen door te adviseren, maar ook door zelf in initiatieven te investeren. Zo voegen we de daad bij het woord door onze eigen adviezen op te volgen.

Trots brengt alle Rebels samen. Velen van hen zijn mede-eigenaar van het bedrijf. Onze organisatie is wereldwijd actief en bestaat uit meer dan 20 teams, met kantoren in Rotterdam, Antwerpen, Düsseldorf, Londen, Washington D.C., Los Angeles, Sacramento, Toronto, Johannesburg, en Nairobi.

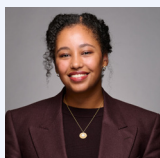
**NO
CHANGE
WITHOUT
A REBEL**
Rebels in strategy & finance

Dit document is tot stand gekomen dankzij de input van diverse adviseurs werkzaam bij financieel-strategisch advieskantoor Rebel. Voor nadere toelichting kunt u contact opnemen met:

Mirjam Koedijk
Mirjam.Koedijk@Rebelgroup.com
06 - 13 57 88 32

Ruth Tsegaye
Ruth.Tsegaye@Rebelgroup.com
06 - 22 74 05 17

Sierd Bron
Sierd.Bron@rebelgroup.com
06 - 39 57 03 04